

Zbigniew Cichoń

Konferencja Europejskiej Federacji Izb Adwokackich w Lyonie

Palestra 49/9-10(561-562), 199-201

2004

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SYMPOZJA KONFERENCJE

Konferencja Europejskiej Federacji Izb Adwokackich w Lyonie

W dniach 27–29 maja 2004 r. w Lyonie odbyła się konferencja przedstawicieli Europejskiej Federacji Izb Adwokackich.

Federacja jest kontynuatorką powstałej w dniu 18 czerwca 1986 r. Konferencji Wielkich Izb Europy.

W 1992 r. Konferencja przekształciła się w Federację Izb Adwokackich Europy.

Należą do niej izby adwokackie z państw członków Rady Europy.

Celem jej jest reprezentacja adwokatury europejskiej, zagwarantowanie obywatelom i przedsiębiorstwom świadczenia pomocy przez wolnych adwokatów, strzeżenie poszanowania istoty zawodu adwokata oraz uznania specyficznej roli adwokatury europejskiej w obronie wolności przed władzą polityczną, ekonomiczną i sądowniczą.

Celem tej organizacji jest także zjednoczenie izb dla podjęcia wspólnych akcji, reprezentowanie adwokatury przed instytucjami europejskimi, umacnianie prymatu prawa, niezależności wymiaru sprawiedliwości i prawa obrony oraz prawa człowieka generalnie, harmonizacja zasad wykonywania zawodu adwokata w Europie, w tym warunków jego wykonywania, zasad deontologicznych, niezależności adwokata, tajemnicy zawodowej, statusu socjalnego, edukacji, wynagrodzenia, ubezpieczenia oraz zasad ewentualnej reklamy, wymiana aplikantów adwokackich i młodych adwokatów, wymiana informacji koniecznych do poprawy warunków wykonywania zawodu adwokata.

W konferencji uczestniczyłem jako reprezentant Dziekana Krakowskiej Izby Adwokackiej – adwokata Lecha Ławrowskiego. Izba nasza była współzałożycielem Konferencji Wielkich Izb Adwokackich i pierwszym członkiem z Europy Centralnej i Wschodniej.

Uczestników przywitał Jean Pierre Gross z Izby Adwokackiej z Lozanny – Prezydent Federacji Izb Adwokackich Europy, oraz Dziekan Izby Lyonu – Erick Jeantet.

Tym razem wiodącym tematem konferencji była przyszłość izb w europejskiej przestrzeni ekonomicznej.

Przedmiotem zatroskania były propozycje Komisji Europejskiej zmierzające do deregulacji zasad wykonywania zawodu adwokata, które – nie licząc się z fundamentalnymi, odwiecznymi zasadami profesji adwokata – usiłują traktować ten zawód podobnie jak inne rodzaje działalności, tj. na sposób wyłącznie ekonomiczny.

W czasie dyskusji oraz w końcowych uchwałach przypomniano, iż fundamentami niezა-

leżnej adwokatury są: niezależność od klienta i władz, obowiązek strzeżenia tajemnicy zawodowej i zakaz reprezentowania stron mających sprzeczne interesy.

Z tych zasad wynikają określone wymagania deontologiczne, a także przyjęte sposoby wynagradzania adwokatów za ich pracę, sposób informowania społeczeństwa o istnieniu kancelarii i specjalizacji adwokata. Przedstawiciele różnych krajów prezentowali różne rozwiązania w poszczególnych państwach. Generalnie rzecz ujmując zasadą jest, iż nie istnieją taryfy adwokackie, gdyż wychodzi się z założenia, że byłoby to sprzeczne zarówno z wolnością adwokacką jak i zasadą wolnej konkurencji, wynikającą z art. 81 Traktatu Europejskiego. Wyjątkiem są Niemcy, w których istnieje taryfa adwokacka, wiążąca dla adwokatów i ustalająca widełki honorariów. Jednakże jest to przejściowa regulacja, która ma istnieć do 1 lipca 2006 r., kiedy to zostanie wprowadzona zasada swobody umów między adwokatem a klientem.

Zasadą jest również zakaz zawierania umów w systemie *quota litis*, chyba że jest on jedynie uzupełnieniem wynagrodzenia adwokata, ustalonego przy przyjęciu sprawy do prowadzenia. Nie oznacza to, że adwokatury w poszczególnych krajach nie wydają wytycznych co do kryteriów ustalania wynagrodzeń. Wśród nich najczęściej są takie, jak skomplikowanie sprawy, nakład czasu pracy, doświadczenie adwokata, znaczenie sprawy dla klienta, sytuacja finansowa klienta. Również Sądy Najwyższe w poszczególnych państwach w swym orzecznictwie dotyczącym zasądzania kosztów postępowania ustalają podobne kryteria.

Powszechnie stosowaną zasadą jest także, iż adwokat nie może zrezygnować z honorarium w przypadku niepomyślnego wyniku procesu.

Dla zapewnienia niezależności adwokata przyjmowane są również rozwiązania prawne zakazujące wykonywania zawodu wspólnie z innymi profesjami, zwłaszcza z doradcami podatkowymi, czy też ustalające ściśle warunki takiego wspólnego działania. I tak np. w Anglii i Walii jest to absolutnie zakazane. W Szwajcarii w kantonie Genewy i Vaud również zakazane, jednakże w innych kantonach dopuszczalne, lecz jedynie wspólnie z notariuszami, zwłaszcza w tych kantonach, w których adwokaci mogą również wykonywać funkcje notariusza.

Zakazy te wynikają z konieczności zagwarantowania niezależności adwokata oraz zabezpieczenia tajemnicy zawodowej, stąd ewentualna współpraca jest dopuszczalna jedynie z przedstawicielami takich zawodów, które również gwarantują zachowanie tych samych standardów, a w tym przestrzegania tajemnicy zawodowej.

Jeżeli chodzi o informację o wykonywaniu zawodu, w tym specjalizacji adwokata, i zakaz reklamy, to w tym zakresie, w imię dobrego poinformowania klientów, zauważa się pewne zmiany idące w kierunku liberalizacji.

Na przykład w Szwajcarii dopuszczalne jest, aby adwokat umieszczał informację o swych tytułach naukowych, znajomości języków, specjalizacji. Adwokat może mieć swoją stronę internetową, a także umieścić logo na swoim papierze firmowym i używać określonego koloru papieru w swojej korespondencji.

Konferencja przebiegała w atmosferze z troską o utrzymanie niezależności adwokatury. Uczestnicy konferencji byli serdecznie przyjęci na uroczystej kolacji przez mera Lyonu, a także następnego dnia – przez prefekta. W znakomitych wystąpieniach docenili oni rolę i znaczenie niezależnej adwokatury, podkreślając także, iż służy to interesowi samych klientów.

Na zakończenie konferencji uczestnicy przyjęli rezolucję w sprawie więźniów z Guantamo, uznając, iż przetrzymywanie ludzi bez dostępu do adwokata, bez skonkretyzowania

zarzutów i bez prawa do sądu nie daje się pogodzić z elementarnymi prawami człowieka. Poruszające było to, iż w sprawie tej zabrał głos David Morgan – poprzedni Prezydent Federacji, który stwierdził, iż jako Anglik i oficer angielski, pochodzący z państwa – najbliższego koalicjanta Stanów Zjednoczonych w walce terroryzmem, popiera rezolucję uznając, iż fundamentalne prawa człowieka muszą być przestrzegane wszędzie i przez wszystkich.

Na kolejną kadencję został wybrany Ulrich Scharf z Izby z Niemiec z Zelle.

Konferencja była świetnie zorganizowana przez Izbę Adwokacką Lyonu, na której czele stoi Dziekan Erick Jeantet. Izba Lyonu tradycyjnie współpracuje z łódzką Izbą Adwokacką i w kulturalnych rozmowach często o tym mówiliśmy, wspominając niedawno zmarłą Dziekan Izby łódzkiej adw. Bożennę Banasik.

Zbigniew Cichoń